

Asia: VN/11304/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[20250624 Lausunto Kansallisgalleria.pdf](#)

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

KANSALLISGALLERIAN LAUSUNTO 24.6.2025 VALTIOVARAINMINISTERIÖLLE

ASIA: Lausuntopyyntö diaarinumero VN/11304/2024, Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Kansallisgalleria kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Kansallisgalleria pitää tervetulleena ja tärkeänä esitettyä muutosta lahjoitusten vähennysoikeuden laajentamisesta yksityishenkilöihin ja perikuntiin sekä pääomatuloihin. Vähennysoikeutta laajennettaessa tulee huomioida kattavasti eri sektorit, mukaan lukien kulttuuri, taide ja kulttuuriperinnön säilyttäminen.

Varainhankinnan tärkeys kasvaa kulttuurialoilla nykyisessä toimintaympäristössä. Jos lainmuutos tehdään kunnianhimoisesti ja tasapainoisesti, lahjoituksilla on merkittävä vaikutus Kansallisgallerian kykyyn täyttää lakisääteiset velvollisuudet tulevaisuudessakin. On kuitenkin keskeistä huomioida, että lahjoitukset eivät voi korvata riittävää valtion rahoitusta kansallisille taide- ja kulttuuriperintöalan toimijoille. Lain muutoksen tulee tukea suomalaisen lahjoituskulttuurin kehittymistä eurooppalaisten sivistysvaltioiden tasolle ja edistää lahjoitusten tuloa luontaiseksi osaksi niin yhteisöjen kuin yksityistenkin taloudellista suunnittelua.

Esityksen sekä edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi optimaalisella tavalla, toivomme valtiovarainministeriön huomioivan seuraavat esityksen keskeiset haasteet, jotka liittyvät taiteeseen ja kulttuuriperintöön sekä laajemminkin kulttuuriin lahjoittamiseen:

1) Vähennysoikeuden maksimimäärät

Luonnoksessa ja sen perusteluissa ei viitata lainkaan syihin, miksi tieteeseen, yliopistoille ja korkeakouluille lahjoittamisen osalta mahdollistetaan moninkertaiset vähennykset verrattuna lahjoituksiin taiteeseen ja kulttuuriperinnön edistämiseen. Lakiehdotuksen lahjoituskelpoiset tarkoitukset ovat yhteiskunnallisesti kaikki erittäin merkittäviä, eikä perusteltuja syitä erilaiselle arvottamiselle ole. Kulttuuri, taide ja kulttuuriperintö ansaitsevat samanlaisen taloudellisen tuen kuin koulutus ja tutkimus. Kulttuurialan rahoituspohjan laajentamista tukevat toimenpiteet edistävät luovaa taloutta sekä lisäävät työpaikkoja ja matkailua. Näin mahdollistuu myös kulttuurin keskeinen rooli kansallisen identiteetin vahvistajana.

Kansallisgallerialla on käytännön kokemusta niin pääomakeräyksestä kuin lahjoituksista, ja saadut tulokset tukevat täysin myös muissa organisaatioissa ja verrokkimaissa toteutettujen selvitysten ja tutkimusten tuloksia siitä, että vähennysoikeuden määrä on keskeinen ja jopa määrittävä lahjoittajan päättäessä lahjoituksen suuruudesta. Tällä hetkellä keskimääräisen lahjoituksen koko on hyvin pieni verrattuna kansainvälisiin verrokkimaihimme.

Ehdotamme, että luonnoksen 57 § tasa-arvoistetaan siten, että 57 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut yhteisöjen lahjoitukset oikeuttavat samaan 250 000 euron vähennykseen vuodessa kuin 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut lahjoitukset yliopistoille, korkeakouluille taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle.

Suomalaisten yksityishenkilöiden ja sen myötä kuolinpesien varallisuus on kasvanut, joten yhä useammalla on mahdollisuus tukea itselleen tärkeitä arvoja. Monelle taide ja kulttuuriperintö on tällainen arvo. Luonnoksessa ehdotettu vähennysoikeus myös pääomatuloista onkin merkittävä muutos, mutta lahjoitusvähennysten määrät ovat vähäiset. Ehdotamme, että 127 g §:n 3 momentissa määritellyt luonnollisen henkilön ja kuolinpesän vähennysoikeudet 1 momentin 1 ja 2 kohdan osalta tasa-arvoistetaan: taiteeseen ja suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämiseen tehtyjen lahjoitusten verovähennysoikeuden tulisi olla vähintään sama kuin yliopistoille tehtävien lahjoitusten. Ehdotettu vähennysten taso on erittäin matala, joten se ei kannusta varainhankintaan tai merkittävien lahjoitusten antamiseen tavalla, joka mahdollistaisi aidosti toimintaa tukevan rahoituspohjan laajentamisen. Toivomme, että lain muutoksella vähennyksen tasoa myös nostetaan huomattavasti kaikkien osalta.

2) Lahjoituksiin liittyvä raportointi

Kansallisgallerian käytänteet ja toimintatavat mahdollistavat luonnoksessa esitettyjen lahjoitukseen liittyvien raportointivelvollisuuksien täyttämisen. Toivomme, että luonnoksen 57 §:n 2 momentin, 57 a §:n 1 momentin kohdan 4 ja 127 g §:n 2 momentissa mainitut raportointivelvollisuudet on mahdollista täyttää niin, että ne eivät kohtuuttomasti kuormita hallintoa ja käytössä ovat tätä tukevat digitaaliset järjestelmät ja verkkopalvelut.

Salama Virva
Kansallisgalleria